

Интервју: Кристијан Шварц-Шилинг, високи представник за БиХ: “Санадер може помоћи у рјешавању одређених проблема у БиХ”

Високи представник Кристијан Шварц-Шилинг данас путује у Загреб, гдје ће се сусрести с највишим представницима власти Републике Хрватске. О томе и другим актуелним питањима, попут уставних промјена, сукоба вјерских лидера и проблема у функционисању власти у Мостару, разговарали смо с њемачким дипломатом у жеку његових припрема за путовање у хрватску престоницу.

Вечерњи лист: С ким ћете се све сусрести у Загребу и шта ће бити главне теме тих разговора?

ШИЛИНГ: Планирани су сусрети с предсједником Хрватског сабора Владимиром Шексом и министром културе Бишкупихем, те премијером Ивом Санадером. Он ми је много помагао док сам радио као медијатор, у ситуацијама кад се представници хрватског народа не би појавили на заказаном састанку. Тада би Санадер искористио свој утицај на њих и они би дошли на разговоре. Заиста имам дуготрајну сарадњу с премијером Санадером и драго ми је што смо сада обојица на важним позицијама. Ово је моја прва службена посјета Загребу у функцији високог представника, али наравно, нас двојица смо се раније много пута сусрели.

Морам да кажем да је он направио одличан посао и када је у питању трансформација ХДЗ-а у странку центра, странку која је напустила неке екстремне ставове. Сматрам да је то много допринијело и миру у цијелој регији, као и европском путу

Хрватске. Многи су се питали хоће ли Санадер бити успјешан премијер, али он је показао да је, осим што је симпатичан, и врло ефикасан. С њим сам већ разговарао у Мостару, а сусрели смо се и у Риму на састанку европских народних странака прије неколико тједана.

Вечерњи лист: Имате ли нека конкретна очекивања од премијера Санадера, хоћете ли, евентуално, пренијети неке поруке хрватским властима када је у питању утицај службеног Загреба на збивања у БиХ?

ШИЛИНГ: Најприје желим да кажем да је суштина мога мандата да политичари у БиХ преузму одговорност за своје поступке. Они су ти који морају рјешавати проблеме. Ја нисам ни премијер нити министар вањских послова. Ја сам високи представник, и то не онај који даје директиве, већ високи представник који консултује, покушава да увјери и објасни људима какве ће бити посљедице ако нешто учине или не учине.

Рећи ћу премијеру Санадеру шта ја мислим да би он требало да подржи или иницира, а очекујем и од њега да ми узврати и каже шта он мисли да бих ја требао предузети. Разговараћемо и о улози Католичке цркве и бискупа, уставним промјенама и ситуацији у Мостару. Вјерујем да има ствари везаних за ситуацију у БиХ гдје премијер Санадер може помоћи, и то ћу му рећи.

Вечерњи лист: Споменули сте улогу Цркве. С представницима религијских заједница у БиХ прије два дана разговарали сте о њиховим међусобним неспоразумима. Шта сте им поручили?

ШИЛИНГ: Религија је нешто што у БиХ може да одигра значајну улогу везано за поновно успостављање повјерења. Вјерске вође не требају у медијима стално да истичу различите ставове које имају о одређеним питањима. Испричаћу вам једну причу која се може довести у везу с том контроверзом која се одвија преко медија између кардинала Винка Пуљића и реиса Мустафе Церића. Када сам био министар телекомуникација у њемачкој влади, један

министар јавно је у медијима коментарисао изјаву једног другог министра.

Тада је канцелар Хелмут Кол њих двојицу питао када су задњи пут разговарали телефоном. Онда их је питао: Желите ли убудуће од мене добијати инструкције преко медија или ћемо лично разговарати о томе. На крају је казао: Имамо овдје министра телекомуникација и мислим да би он био пуно сретнији кад бисте више користили телефон. Кол им је рекао и да ће сљедећи пут сносити озбиљне посљедице ако, умјесто да о својим проблемима разговарају један с другим, буду причали са медијима. Таква пракса више се није понављала.

Када сам се ја сусрео са Међурелигијским вијећем БиХ, они су ми рекло како они у ствари имају једнако мишљење о највећем броју питања. Ја сам им одговорио да у новинама читам потпуно другачије ствари. Рекао сам им да, ако је то заиста тако, и то морате јавно рећи. Ако јавно говорите само о стварима о којима се не слажете, онда ће и грађани добити погрешну представу, а неким политичарима ће се то можда и допасти, па ћете ви бити одговорни за оно што ће се догодити.

Вечерњи лист: Власт у Мостару поново не функционише и ваш уред је скренуо пажњу на ту чињеницу. Шта ћете конкретно предузети?

ШИЛИНГ: Ми ћемо се значајно фокусирати на ситуацију у Мостару. Међутим, нема другог начина него да представници власти у том граду сами преузму одговорност за оно што раде. Ја ћу то сасвим јасно казати одговорним особама и јавности у сљедећих неколико седмица. Уколико неко жели пропаст за тај град, уколико се не може доћи до конструктивног приједлога, уколико желе подијељен град и администрацију, морају се суочити са јако лошом репутацијом у предизборном раздобљу.

Јавности ћу јасно рећи да они не испуњавају своје обвезе које су преузели као изабрани званичници. Заиста нећу оклијевати да то кажем, а и својим дјеловањем јасно ћу им ставити до знања да су дошли до зида. Грађани су ти који трпе посљедице таквог

рада и нико није довољно јак да понесе такав терет на својим плећима. Мјесеци пред нама кључно су раздобље у том смислу.

“Ратни’ пријатељи”

Вечерњи лист: Ваше пријатељство с премијером Санадером датира још из ратних година?

ШИЛИНГ: Он је мој стари пријатељ, још од 1993. године, када је био замјеник министра вањских послова. Доста смо разговарали током рата. Били смо заједно на Сплитској конференцији, кад су вођени одлучујући разговори између Туђмана и Изетбеговића. Санадер је тада утицао да ствари крену правим смјером, а много ми је помогао и док сам био медијатор у БиХ.

Уставне промјене након избора

Вечерњи лист: Поново је актуализовано питање уставних промјена. Сматрате ли да је реално очекивати поновно разматрање уставних амандмана у Парламенту БиХ прије октобарских избора?

ШИЛИНГ: Не вјерујем у успјех цијелог пакета уставних амандмана. Међутим, неки дијелови тог пакета, неке конкретне ствари, као што су људска права, усклађивање Устава БиХ са захтјевима Савјета Европе, усклађивање Изборног закона БиХ, могу бити усвојени и прије избора. То ћу назначити и у свом обраћању Парламенту БиХ следеће седмице. Рећи ћу шта је то што се мора направити до лета, без обзира на то што није усвојен пакет уставних амандмана. Али, сама уставна реформа ће, по мом мишљењу, доћи тек након избора у октобру ове године.